

Λεύκιος Ζαφειρίου: Κατευόδιο

του Κώστα Κατσώνη

Ήταν μουντό, πολύ μουντό και σκληρό εκείνο το Σαββατόβραδο της 19^{ης} ημέρας του Φλεβάρη του 2022, καθώς ήρθε το κακό μαντάτο της αιφνίδιας και τόσο αναπάντεχης εκδημίας σου λατρεμένη φίλε και παλιέ συμμαθητή Λεύκιε Ζαφειρίου, καταξιωμένη δάσκαλε, διακεκριμένη λογοτέχνη και ακάματε εργάτη των ελληνικών γραμμάτων. Και πλημμύρισε και πίκρανε κατάβαθα την ψυχή μας εκείνο το πικρό Σαββατόβραδο η θλίψη του απογέυματος κι έγινε θλίψη πατρίδας, μια θλίψη που την κουβαλούσες κι εσύ όλα αυτά τα χρόνια στην πολύπαθη κι αμόλυντη ψυχή σου, κι ήταν βιώμά σου και τρόπος ζωής και τόσο περίτεχνα την απεικόνισες στα γραφόμενά σου, που θα αποτελούν για μας και για τις επόμενες γενιές πολύτιμη κληρονομιά, κτήμα εσαεί, για να καταφεύγουμε «όπου και να μας βρίσκει το κακό αδελφοί», για να σε μνημονεύουμε, να σε διαβάζουμε και ν'αντλούμε δύναμη κι ελπίδα για το αύριο που μας προσμένει.

Αψηφούσες πάντα «μ' ένα πείσμα τρελού», από τα παιδικά σου χρόνια ως την ύστερη ώρα της ζωής σου, τις κακοτοπιές της μοίρας που σημάδεψαν ανεξίτηλα και καθοριστικά την πολυκύμαντη διαδρομή των 73 σου χρόνων, σπλίζοντάς σε συνάμα με την αναγκαία ψυχική δύναμη και βούληση, ώστε να μπορείς να υπερβαίνεις τους σκοπέλους και να προχωράς με δύναμη και καθαρή σκέψη, αλλά και με σταθερή προσήλωση και συνέπεια, στην ιδεολογία της αγάπης και της ανθρωπιάς, της διαρκούς πνευματικής εγρήγορσης, της αγωνιστικής πάλης και της αναζήτησης, «μ' ένα πείσμα τρελού που επιμένει να λείει την ελευθερία ελευθερία, τον φόνο φόνο, την ενοχή ενοχή, σκαλίζοντας στον τοίχο τ'όνομά του με τα νύχια».

Κουβαλώντας βαθιά μέσα στην ψυχή και στον λογισμό σου τα βιώματα των παιδικών σου χρόνων στην Παιδική Στέγη της Λάρνακας, στην Αγγλοκρατούμενη Κύπρο της δεκαετίας του '50-που τόσο περίτεχνα τα αναδεικνύεις στους μικρούς «Συμμορίτες» σου, ορφάνψες πριν κλείσεις καν τα δέκα σου χρόνια κι έμεινες χωρίς τον κύρη και τη λατρευτή σου μάνα, που σαν Νεφέλη έφυγε ξάφνου ένα πρωί για τις στράτες τ'ουρανού στα 33 της χρόνια, τραυματίζοντας ανεξίτηλα την αθώα παιδική σου ψυχή, κληροδοτώντας σου τη θλίψη αλλά και το γονίδιο του ποιητή. Κι αφού στη συνέχεια αποφοίτησες από το εξατάξιο γυμνάσιο του Αϊ-Γιώργη της Λάρνακας-οπου συνταξιδέψαμε, κατάφερες να σπουδάσεις την ελληνική φιλολογία στο εν Αθήνησι Πανεπιστήμιο, εργαζόμενος και παλεύοντας για το μεροκάματο, στην Αθήνα που ασφυκτιούσε και στέναζε τότε κάτω από την μπότα της επαίσχυντης Χούντας των Συνταγματαρχών. Εκεί βίωσες τα γεγονότα του Πολυτεχνείου, ανδρώθηκες, δικτυώθηκες με σημαντικές μορφές των ελληνικών γραμμάτων και γιγαντώθηκε η πυρακτωμένη σου νιότη και η ανυπότακτη ψυχή σου κι έγινε στη συνέχεια ο πόνος της μοιρασμένης πατρίδας και δικός σου πόνος, βαθύς, ανυπόκριτος, οργή και στεντόρεια κραυγή διαμαρτυρίας, που αποτυπώθηκε ποιητικά και περίτεχνα στα πρώτα σου βιβλία.

Αγαπήθηκες όσο λίγοι από τους μαθητές σου στα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης και τους φοιτητές σου στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου, όντας αληθινός δάσκαλος και παιδαγωγός,

ενώ δεν δίστασες να ανταποκριθείς από τους πρώτους στο κάλεσμα του Υπουργείου της Παιδείας και να υπηρετήσεις για δύο χρόνια (2004-2006) στο κατεχόμενο γυμνάσιο Ριζοκαρπάσου, όπου άφησες το δικό σου στίγμα στους μαθητές και όλους τους εγκλωβισμένους μας, που σε λάτρεψαν και θρηνούν σήμερα μαζί μας για την αναπάντεχη φυγή σου. Άντλησες από το σκλαβωμένο Ριζοκάρπασο σημαντικό υλικό, φωτογραφικό και άλλο για να καταγράψεις την τραγωδία του εγκλωβισμού και τα δεινά της συνεχιζόμενης τουρκικής κατοχής στη μαρτυρική Καρπασία.

Σε αποχαιρετάμε φίλε ποιητή και σ' ευχαριστούμε, γιατί με τα «Ποιήματά» σου (1977) έκανες την ποιητική «Απομαγνητοφώνηση» (1978) της σύγχρονης κυπριακής τραγωδίας και με τη δύναμη της έμπνευσης και της γραφίδας σου σήμανες εγερτήριο σάλπισμα για τη σωτηρία του τόπου επιχειρώντας να ευαισθητοποιήσεις όσους δοσμένοι στον πλουτισμό και την επίπλαστη ευδαιμονία, απολησμονούν, «Σχεδόν Μηδίζοντες» (1977) το δράμα της μοιρασμένης πατρίδας, ενώ σαν «Μιγάδας άγγελος» (1980), αλλά πάντα «Με ευλάβεια και με λύπη» (2013) και με τη «Θλίψη του απογεύματος» (2007) που τόσο περίτεχνα σε απεικόνιζε, αποτύπωσες τις οδύνες, τις πικρές μνήμες, τις αγωνίες και τους αγώνες, τους μύχιους πόθους, τα οράματα και τις προσδοκίες του μάρτυρα λαού μας...

Σ' ευχαριστούμε αλησμόνητε και αγαπημένε φίλε ποιητή, όχι μόνο για τα ποιήματα και για τα πεζά σου αλλά και για τα πολλαπλά σου δοκίμια και μελετήματα κι ακόμα γιατί μας γνώρισες καλύτερα τον μεγάλο ποιητή των Ωδών, τον αγαπημένο σου Ανδρέα Κάλβο, που του αφιέρωσες τα τελευταία 15 χρόνια της ζωής σου κι εμπλούτισες κι ανέδειξες το εμβληματικό του έργο κερδίζοντας την καθολική καταξίωση και την επιβράβευση της Ακαδημίας Αθηνών αλλά και της κυπριακής πολιτείας, που σε τίμησε με πέντε κρατικά βραβεία για το πολυσήμαντο έργο σου, καταξιώνοντάς σε ως κορυφαία μορφή των κυπριακών γραμμάτων και της ευρύτερης ελληνόγλωσσης λογοτεχνίας, με πανελλήνια και διεθνή εμβέλεια. Καλό σου ταξίδι αγαπημένε φίλε!

Καλό σου ταξίδι αγαπημένε φίλε! Είμαστε όλοι εδώ, στον ιερό τούτο χώρο, για να σου απευθύνουμε το στερνό αντίο: τα λατρεμένα αδέρφια σου: ο Μιχάλης, ο Τότης και η Φροσούλα - που θερμά τους συλλυπούμαστε, οι συγγενείς, οι φίλοι, οι συνάδελφοι κι οι ομότεχνοί σου λογοτέχνες, που νιώθουμε από τις 19 του Φλεβάρη που σε χάσαμε βαθιά πληγωμένοι και ορφανεμένοι. Θα μας λείψεις, θα είναι η απουσία σου ένα κενό στη ζωή και στην καθημερινότητά μας. Μα θα το γεμίζει πάντα η δική σου θύμηση και μνήμη. Θα σε θυμόμαστε και θα σε τιμούμε, θα είσαι μαζί μας αιώνια μέσα από τα ποιήματα και τα άλλα λογοτεχνικά σου δημιουργήματα. Στο καλό να πας φίλε ποιητή! Έστησαν χορό στις στράτες τ' ουρανού και σε προσμένουν με ανοιχτές αγκάλες η Νεφέλη, η λατρευτή σου μάνα και ποιήτρια που ο άδικος χαμός της τόσο βαθιά σε πίκρανε, σε τραυμάτισε και σφράγισε την ποιητική σου δημιουργία. Και παραδίπλα ο ταπεινός ο κύρης σου αντάμα με άλλους συγγενείς και φίλους κι ομότεχνούς σου ποιητές, που μαζί με τον λατρεμένο σου Κάλβο, τον Ρίτσο και τον Σολωμό κι άλλους πολλούς π' αγάπησες κι εναγώνια σε καρτερούν στις ουράνιες μονές, μαζί με τους αγγέλους, για ν' αρχινήσετε το καινούργιο πανηγύρι της ποίησης και της γαληνεμένης ξαπόστασης...